

T.C.  
SAĞLIK BAKANLIĞI  
Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü



Sayı : B100TSH0110001/103.02/ 36883  
Konu : Yazılı Soru Önergesi Cevabı

18.12.2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İlgi: 01.12.2009 tarihli ve KAN. KAR. MD. A. 01.0.GNS.0.10.00.02-17460 sayılı yazınız

Hatay Milletvekili Sayın Gökhan DURGUN'un "domuz gribi tedavisine" ilişkin olarak verilen 7/10931 Esas sayılı Yazılı Soru Önergesi'nin cevabı ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ

Bakan

EKLER:

EK 1: Önerge Cevabı (5 Sayfa)

Son günlerde ülkemizde Domuz gribi nedeniyle, insanlar arasında bir büyük panik yaşandığını görüyoruz. Ülkemizde Sağlık Bakanlığı domuz gribi ile ilgili bazı önlemler almıştır. Bu önlemlerin başında yabancı ilaç şirketlerinin ürettiği domuz gribi aşısından milyonlarca adet sipariş etmek olmuştur. Fakat kamuoyunda domuz gribi salgını ve aşısı ile ilgili birçok söylenti dolaşmaktadır.

Sorular:

1. Bakanlığınız domuz gribi aşısını; hangi ilaç firmalarından sağlamış ve kaç adet sipariş etmiştir?
2. Alınan domuz gribi aşısının ülkemize maliyeti ne kadardır?
3. Alınan domuz gribi aşılarının hastalıktan koruma oranının %60 olduğu doğru mudur?
4. Domuz gribi aşısının alındığı firmanın canlıların genetik yapıları üzerinde çalışmalar yaptığı doğru mudur?
5. Bazı bilim adamları, domuz gribi salgınının bilinçli bir şekilde çıkarıldığı ve bu spekülasyonlar sonucu milyarlarca dolar kazanç sağlandığı hususunda yorumlar yapmaktadır. Bakanlığınız bu konunun doğruluğu ve yanlışlığı hususunda herhangi bir çalışma başlatmış mıdır?
6. Bakanlığınız şimdiye kadar kaç tane domuz gribi vakası tespit etmiştir? Bu vakalardan kaç tanesi ölümle sonuçlanmıştır?
7. Bakanlığınız neden bundan önceki yıllarda sık sık ortaya çıkan ve insan hayatını tehdit eden kuş gribi, kırım Kongo, sars gibi virüs salgınlarında neden domuz gribi kadar ilgi gösterilmemiştir?
8. Bakanlığınız aşı alımı dışında, domuz gribi vakalarının yayılımının önlenmesi ve tedavisi ile ilgili ne gibi tedbirler almıştır?
9. Bakanlığınız domuz gribi ile mücadelenin sadece aşı yapılması ile olduğunu öne sürmektedir ve bu tezinin doğruluğunu ölen insanlarla kanıtlıyor edası içerisinde. Halbuki bu tür kriz ortamlarında Hükümetler kıyamet tellallığı yapmak yerine halkın tansiyonunu düşürme çabası içinde olması daha doğru bir davranış değil midir?
10. Domuz gribi salgını ile ilgili olarak Bakanlığınızın hazırlamış olduğu afişlerde vatandaşlarımız Sağlık Bakanlığı bilgi hattı olan 184 SABİM'e yönlendirilmektedir. Salgınla ilgili olarak vatandaşlarımızın yönlendirdiği bu sağlıksal bilgi hattında bir tek doktorun bile çalışmadığı doğru mudur? SABİM'de Doktor olmayan personelin vatandaşlarımızı sağlık alanında ve domuz gribi hakkında bilgilendirmesi ne kadar doğru bir yaklaşımdır?

11. Domuz gribi tedavisinde kullanılan TAMİFLU ve RELENZA isimli ilaçların vatandaşlarımızın büyük bir çoğunluğunun domuz gribi rahatsızlığı ile ilgili yoğun bir şekilde başvurduğu 1. basamak sağlık ocağı ve acil servislerde görev yapan Pratisyen Hekimler tarafından yazılamadığı ve sadece uzman doktorlar tarafından reçetelenebildiği doğru mudur? Büyük bir salgın olacağını iddia ediyorsunuz! Sizce bu durum hastalığa yakalanmış insanların bu tür formaliteler sonucu tedavilerinin geciktirilmesine ve buna bağlı da ölüm sayısının artmasına sebep değil midir? Bu eksikliğin giderilmesi ile ilgili herhangi bir çalışmanız var mıdır?
12. Domuz gribi tedavisinde kullanılan TAMİFLU ve RELENZA isimli ilaçların stoklarında çok büyük bir sıkıntı olduğu doğru mudur?
13. Aynı şekilde hastalığın tespiti amaçlı testler, neden 1. basamak sağlık kuruluşlarında yapılamamaktadır? Bu durum domuz gribi olan hastaların tedavisini geciktirerek ölüm oranının artmasına sebep değil midir? Bu eksikliğin giderilmesi ile ilgili herhangi bir çalışmanız var mıdır?
14. Ülkemizdeki ve Dünyadaki domuz gribi salgınlarında ve bundan sonra olacak salgınlarda önemli görevleri olan Enfeksiyon komiteleri bu salgında görevinin başında mıdır? Enfeksiyon komitelerinde en önemli görevleri yürüten Enfeksiyon doktorlarının ve Enfeksiyon hemşirelerinin sayıları yeterli midir? Enfeksiyon doktorları ve Enfeksiyon hemşireleri; Yataklı Tedavi Kurumları Enfeksiyon Kontrol Yönetmeliği'nde belirtildiği gibi sadece enfeksiyon kontrol işini yapmaktadır, yoksa başka görevlerde çalıştırılıp formalite gereği mi bu görev yaptırılmaktadır?
15. Bakanlığınızın bundan önceki yıllarda olan grip salgınlarında sağlık kuruluşlarına grip nedeni ile kaç kişi tedavi almak amacı başvurduğu ve grip nedeni ile kaç kişinin öldüğü hususunda herhangi bir istatistiksel bir çalışması var mıdır?
16. Bakanlığınızın son olarak kamuoyuna duyurmuş olduğu Aralık ayında yoğun olarak yaşanacak olan "DOMUZ GRİBİ" salgını ile yukarıda belirtilen eksiklerle ve sadece aşı kampanyası yaparak mı mücadele etmeyi düşünüyorsunuz?

#### CEVAPLAR:

1. 2. Pandemi grip sebebiyle 3 ayrı firmadan toplam 43 milyon doz aşı bağlantısı yaptık. Bu firmalar Glaxo-Smith Kline, Novartis ve Sanofi Pasteur olup sırasıyla 25.000.000, 15.000.000, ve 3.000.000 doz için anlaşma yaptık. Sipariş ihtiyacımıza göre verilmektedir.

Sipariş edilen 43 milyon doz aşının tamamı alındığında sipariş bedeli olarak yaklaşık 220 milyon Avro ödeme yapılacaktır. Firmalara göre birim fiyat 4.74–6 Avro aralığında olup, ortalama maliyet 5.2 Avro'dur. Ancak 43 milyon dozun tamamını almak zorunda olmadığımızdan, toplam maliyet temin edilecek aşı miktarına bağlı olarak değişecektir.

3. Doğru değildir. Aşı yaptıranların yaklaşık %90'ı bu virüs ile hastalanmayacak şekilde bağışık duruma gelmektedirler.
4. Pandemik grip aşısının geliştirme ve üretim prosedürleri içinde canlıların genetik yapılarının araştırılması bulunmamaktadır. Bakanlığımızın firmaların aşı üretimi dışında ne tür araştırmalar yaptıkları konusunda bir ilgisi bulunmamaktadır.
5. Dünya Sağlık Örgütü bu iddiaları araştırmış ve bu iddianın doğruluğuna dair herhangi bir delil bulunmamıştır. Toplum olarak dikkatimizi bu tip spekülasyonlar yerine hastalıktan en az şekilde etkilenmeye dönük çalışma ve çabalara vermemiz en doğru davranış olacaktır.
6. 17 Aralık 2009 tarihine kadar ülkemizde laboratuvar teyitli 12.046 vaka tespit edilmiş, bu vakalardan 453'ü ölümle sonuçlanmıştır.
7. Göreve geldiğim günden bu tarafa Bakanlığım halk sağlığını tehdit eden tüm hastalıklar hususunda gereken önlemleri zamanında almıştır. Kuş gribi hastalığının kontrolü konusunda yürütülen çalışmalar tüm dünyanın takdirini kazanmıştır. SARS hastalığı ülkemizi etkilememiştir.

Kırım Kongo Hastalığının ülkemizdeki varlığı Bakanlığım döneminde yapılan çalışmalarla ortaya konmuş ve gerekli müdahaleler yapılmıştır. Bu hastalıklara gereken ilgi gösterilmiştir.

2002 yılından 2009'un ilk 10 ayına tifo hastalığı sayısı 24390'dan 97'ye, kızamık 7810'dan 5'e, sıtma 10224'ten 100'ün altına, boğmaca 193'ten 7'ye düşmüştür. Kabakulak 2005'te 19754 kişide görülmüşken 2009'un ilk 10 ayında 984'e, kızamıkçık ise aynı dönemde 2245'ten 87'ye düşmüştür.

Tüm dünyayı etkileyen pandemik gribin kamuoyunda daha çok ele alınması tabii bir durum olup, bu diğer hastalıkların gerekli hassasiyetle ele alınmadığı anlamına gelmemektedir.

8. Bakanlığım beklenen grip pandemisine yönelik olarak hazırlanan "Pandemik İnfluenza Ulusal Faaliyet Planı" çerçevesinde hazırlıklarını önceden yapmıştır. Bu kapsamda ulusal laboratuvar altyapılarını kurduk, 2004 yılından itibaren grip surveyansına başladık. Bu takip sistemi ile ülkemizde gribin seyrini izlemekteyiz.

Aynı plan doğrultusunda pandemi için gerekli ilaç, personel koruyucu malzeme stoklanmıştır. Gerekli eğitim materyalleri hazırlanmış ve tüm iletişim mecraları kullanılarak vatandaşlarımızda bir farkındalık oluşturulmaya çalışılmıştır. Okullarda öğrencilere yoğun bilgilendirme yapılmakta ve okul hijyeni programları yürütülmektedir. Aşı hastalığın yayılmasını önlemede en önemli tedbirdir. Bu sebeple, yoğun çabalarla aşı tedariki için üretici firmalarla gerekli anlaşmalar yapılmıştır.

Başlangıçta, ülkemize hastalığın bulaşmasını önlemek amacıyla “sınırlandırma önlemleri” yürütülmüştür.

Bakanlığın bünyesinde ve tüm illerimizde “Pandemi İzleme Kurulları” ve “Pandemi Yürütme Kurulları” oluşturulmuştur. Bu kurullar yolu ile pandemi süreci yakından takip edilmektedir.

Hastanelerimizin yoğun bakım kapasitelerini pandemiye cevap verecek şekilde geliştirilmiş, grip poliklinikleri açılmıştır.

9. Bakanlığımız pandemi sürecinin başından beri hastalıktan korunma önlemlerinin neler olduğu konusunda sürekli olarak duyurular yapmaktadır. Bu süreçte en etkin korunma yöntemi olan aşının yanı sıra hastalıkla mücadelede diğer uygulamalarında önemi sürekli vurgulanmaktadır. Kamuoyunu şeffaf bir şekilde zamanında bilgilendirmek yönündeki kararlılığımız devam etmektedir. Bu kapsamda hastalığın ülkemizdeki seyri ve bu arada da ölüm sayıları kamuoyuna duyurulmaktadır. Burada amaçlanan kamuoyunda panik oluşturmak değildir.
10. SABİM merkezinde çalışan personelin tamamı sağlık çalışanıdır. Söz konusu merkezimizde başvuranlara hastalık tanısı konmamakta, tedavi önerilmemektedir. Bu gibi bilgilendirme hatları kişilerin en doğru bilgiye en kolay yoldan ulaşmaları için yardımcı olma fonksiyonu görmektedir. Dolayısı ile doktor çalıştırmak gibi bir ihtiyaç bulunmamakta, doktor görüşü ve yaklaşımı gerektiren konularla karşılaşıldığında başvuru sahipleri sağlık kuruluşuna ve hekime yönlendirilmektedir.
11. Bakanlığımız stoklarında bulunan bu ilaçlar hekimin gerekli gördüğü kişilere ücretsiz olarak ulaştırılmaktadır. Söz konusu ilaçlar aynı zamanda eczanelerde de bulunmakta ve Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından ödenmektedir. SGK bu reçetelerin uzman veya pratisyen olmasına bakılmaksızın tüm hekimler tarafından yazılan reçetelerdeki söz konusu ilaçların ödemelerini yapmaktadır.

Bu ilaçlar virüse karşı etkili olduğu bilinen ilaçlar olup rastgele kullanılmaları halinde virüsün direnç geliştirmesi ve bu etkin ilaçlardan gelecekte mahrum kalma riski söz konusudur.

Halen ihtiyacı olanların ilaca ulaşmaları konusunda bir problem bulunmamaktadır.

12. Tedavide kullanılan söz konusu ilaçlarla ilgili stoklarda hiçbir sıkıntı bulunmamaktadır.
13. Şüpheli vakalardan alınan numuneler İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Viroloji Laboratuvarı ile Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkez ve Hıfzıssıhha'ya bağlı Adana, İstanbul ve İzmir'deki Bölge Laboratuvarlarında yapılmaktadır. Pandemik grip ile ilgili yapılan testler özel cihazlar, malzemeler ve bu konuda tecrübeli personel gerektiren özel işlemlerdir. Birinci basamak sağlık kuruluşları bu düzeyde ve bu amaçla çalışan sağlık kurumlarımız değildir. Hastalık için geliştirilmiş yeterli hassasiyet ve güvenilirlikte hızlı testle bulunmadığından bu uygulamanın birinci basamak düzeyine taşınması mümkün olamamaktadır. Pandemik grip tanısı klinik olarak konmaktadır ve tedavi başlanacak olanlar için herhangi bir test ile hastalığın tanısının konması ön şartı bulunmamaktadır. Dolayısı ile hasta bir kişiye test yapılmaması bu kişinin tedavisini etkilememektedir. Bu sebeplerden dolayı birinci basamak sağlık kuruluşlarında hastalık için test yapılmaması bir eksiklik olarak değerlendirilmemelidir.
14. Enfeksiyon Kontrol Komiteleri, hastanelerde enfeksiyon etkenlerinin kontrolü ve hastane enfeksiyonlarının önlenmesi başta olmak üzere diğer tanımlı görevlerini yapmak üzere oluşturulmuş yapılanmalardır. Pandemik grip ile yapılan mücadelede söz konusu ekiplerimizden değerli destekler alınmaktadır. Bu komiteler tüm hastanelerimizde bulunmakta ve aralıksız olarak görevlerini yerine getirmektedirler. Söz konusu görevler hastanelerde formalite olarak görülmeyip, hastane performanslarının önemli bir belirleyicisi durumundadır.
15. Ülkemizde grip belirlenmiş merkezlerden bildirim zorunlu bir hastalıktır. Bu hastalığın seyrini takip amacıyla 14 büyük ilimizde belirlenmiş merkezlerden hasta sayıları ve dolaşan grip virüsü tipine dair veri 2004 yılından bu tarafa toplanmaktadır.
16. Pandemik griple mücadele sadece aşılama yoluyla yapılmamaktadır. Bu konuda yapılan çalışmalar yukarıda özetlenmiş olup aşılanmanın yanı sıra diğer tedbirler de yürürlüğe konmaktadır.

Alınan tedbirlerde eksiklikler olduğu ifadesi gerçeği yansıtmamaktadır.

İlginize teşekkür ederim.